COMISIA DE EVALUARE A JUDECĂTORILOR
JUDICIAL VETTING COMMISSION
str. Alexei Mateevici 75, mun. Chișinău,
MD-2009, Republica Moldova
+373 22 820 882 | +373 60 246 352
secretariat@vettingmd.eu | www.vettingmd.eu

RAPORT DE EVALUARE

aprobat conform articolului 40

din Regulamentul de organizare și funcționare

VALERIU CURICHERU

judecător al Judecătoriei Chișinău, anterior numit în completele specializate în cauze de corupție și în cele conexe corupției

subiect al evaluării conform articolului 3 alin. (1) din Legea nr. 252/2023

24 septembrie 2026

Cuprins

I. Introducere 3

II. Subiectul evaluării 3

III. Criteriile de evaluare 4

IV. Procedura de evaluare 6

V. Analiza 8

A. Potențiale încălcări de etică în legătură cu conduita judiciară a subiectului **8**

B. Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.. **9**

C. Respectarea regimului juridic al conflictelor de interese **11**

VI. Concluzia 16

VII. Acțiuni ulterioare și publicarea 16

Completul de evaluare G al Comisiei (în continuare „Comisia"), instituită prin Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, exercitându-și atribuțiile potrivit Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor şi procurorilor şi modificarea unor acte normative (în continuare „Legea nr. 252/2023") a deliberat la 17 septembrie 2026 și a aprobat următorul raport la 24 septembrie 2026. Membrii care au participat la aprobarea raportului au fost:

1. Willem BROUWER
2. Gerrit-Marc SPRENGER
3. Iulian RUSU

Comisia a elaborat acest raport de evaluare pe baza activității sale de colectare și revizuire a informațiilor, a explicațiilor subiectului și a deliberărilor ulterioare.

I. Introducere

1. Prezentul raport îl vizează pe dl Valeriu Curicheru, judecător al Judecătoriei Chișinău (în continuare „subiect").

2. Comisia a desfășurat evaluarea în conformitate cu Legea nr. 252/2023 și cu Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de evaluare (în continuare „Regulament").

3. Comisia a conchis că subiectul corespunde criteriilor stabilite de Legea nr. 252/2023.

II. Subiectul evaluării

4. Începând cu 1 decembrie 2023, subiectul a activat în calitate de judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Centru. La 1 ianuarie 2025, acesta a fost desemnat judecător de instrucție la aceeași instanță, sediul Ciocana. Subiectul a devenit judecător în 2019, când a fost numit în funcție la Judecătoria Cahul.

5. În perioada 2013–2019, subiectul a fost asistent judiciar la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani. Între 2010 și 2013, acesta a deținut diverse funcții în cadrul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, inclusiv de traducător, șef al arhivei, consultant și specialist principal.

6. Subiectul a obținut o diplomă de licență în drept în 2009 la Universitatea de Stat din Moldova. În 2012 subiectul a obținut o diplomă de master în drept la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

III. Criteriile de evaluare

7. Potrivit articolului 11 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Comisia evaluează integritatea etică și financiară a subiectului.

8. Articolul 11 alineatul (2) din Legea nr. 252/2023 stabilește că un subiect:

> „[...] nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia de evaluare a stabilit că:
>
> a) în ultimii 5 ani, a încălcat grav regulile de etică şi conduită profesională a judecătorilor sau, după caz, a procurorilor, precum şi dacă a avut un comportament arbitrar sau a emis acte arbitrare, în ultimii 10 ani, contrare normelor imperative ale legii, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilise, anterior adoptării actului, că o decizie similară a fost contrară Convenţiei Europene pentru Drepturile Omului;
>
> b) în ultimii 10 ani, a admis în activitatea sa incompatibilităţi şi conflicte de interese care afectează funcţia deţinută."

9. Articolul 11 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 prevede că un subiect:

> „[...] nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia de evaluare are dubii serioase determinate de faptul că:
>
> a) diferenţa dintre avere, cheltuieli şi venituri, pentru ultimii 12 ani, depăşeşte 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern pentru anul 2023;
>
> b) în ultimii 10 ani, a admis iregularităţi fiscale în urma cărora suma impozitului neplătit a depăşit, în total, 5 salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de către Guvern pentru anul 2023."

10. Normele de etică și de conduită profesională aplicabile judecătorilor în perioada relevantă erau reglementate de:

    a. Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului;

    b. Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor;

    c. Codul de etică și conduită profesională al judecătorului nr. 8 din 11 septembrie 2015 aprobat prin Hotărârea Adunării generale a judecătorilor;

    d. Codul de etică al judecătorului aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 366/15 din 29 noiembrie 2007;

e. Ghidul integrității judecătorilor nr. 318/16 din 3 iulie 2018 aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

11. Salariul mediu pe economie pentru anul 2023 a fost de 11.700 MDL. Astfel, pragul de 20 de salarii medii este de 234.000 MDL, iar pragul de cinci salarii medii este de 58.500 MDL.

12. Articolul 11 alin. (4) din Legea nr. 252/2023 stabilește competența Comisiei de a verifica diverse aspecte referitoare la evaluarea integrității financiare a subiectului, inclusiv achitarea impozitelor, respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, precum și modul de dobândire a averii.

13. Potrivit articolului 11 alin. (5) din Legea nr. 252/2023, în procesul evaluării integrității financiare a subiectului, Comisia ia în considerare inclusiv averea, cheltuielile și veniturile persoanelor apropiate, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și ale persoanelor indicate la articolul 33 alineatele (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate.

14. În procesul evaluării conformității unui subiect cu criteriile de integritate etică și financiară, Comisia aplică prevederile și regimul juridic în vigoare la momentul comiterii faptelor sau emiterii actelor relevante.

15. În conformitate cu articolul 11 alin. (2) din Legea nr. 252/2023, un subiect nu corespunde criteriului de integritate etică dacă Comisia stabilește existența situațiilor prevăzute de alineatul respectiv. Potrivit articolului 11 alin. (3) din Legea nr. 252/2023, Comisia stabilește că un subiect nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă are dubii serioase determinate de faptele care sunt considerate încălcări ale criteriilor de evaluare. Comisia nu poate aplica termenul „dubii serioase" fără a lua în considerare textul care îl însoțește, *i.e.* „determinate de faptul că". Teza în discuție sugerează că Comisia trebuie să stabilească „faptul" că o anumită conduită a avut loc.

16. Referitor la standardul de probă „dubii serioase" aplicat în contextul procedurii de *vetting*, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. Potrivit Curții, Consiliul Superior al Magistraturii poate decide nepromovarea evaluării doar dacă raportul examinat conține „dovezile care confirmă" că subiectul evaluat nu corespunde unuia sau mai multor criterii de integritate. Textul „confirmă" sugerează o certitudine cu privire la neîntrunirea de către subiect a criteriilor legale. Astfel, comparând expresia „dubii serioase" cu textul „dovezile care confirmă", Curtea a considerat că

primul implică mai curând o probabilitate ridicată, fără a se ridica la nivelul certitudinii (Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 16 ianuarie 2025, §§ 99, 101).

17. În situația în care Comisia are dubii întemeiate referitoare la anumite fapte care ar putea conduce la nepromovarea evaluării, subiectul va avea posibilitatea să se opună acestor constatări și să prezinte argumente în apărarea sa, în conformitate cu articolul 16 alin. (1) din Legea nr. 252/2023. Punând în balanță toate probele și informațiile acumulate în cadrul procedurii, Comisia va adopta o soluție.

IV. Procedura de evaluare

18. La 4 februarie 2026, pe baza articolului 12 alin. (1) din Legea nr.252/2023, Comisia a recepționat de la Consiliul Superior al Magistraturii lista judecătorilor Judecătoriei Chișinău care, începând cu 1 ianuarie 2017, au fost și/sau sunt membri ai completelor specializate în cauze de corupție și în cele conexe corupției, în scopul evaluării acestora. Lista conținea și numele subiectului.

19. La 5 februarie 2026, Comisia a notificat subiectul și i-a solicitat să completeze și să returneze un chestionar de etică și declarațiile prevăzute la articolul 12 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 în termen de 20 de zile de la data notificării (în continuare, ambele denumite împreună „declarația pentru ultimii cinci ani"). La 24 februarie 2026, subiectul a returnat declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul completate.

20. La 16 martie 2026, Comisia a notificat subiectul că dosarul său de evaluare a fost repartizat aleatoriu Completului G din care fac parte membrii Willem Brouwer, Gerrit-Marc Sprenger și Iulian Rusu. De asemenea, subiectul a fost informat despre dreptul de a solicita în scris și în cel mai scurt timp posibil recuzarea membrilor.

21. Având în vedere că legea stabilește perioade de evaluare diferite pentru criteriile de integritate etică și financiară citate mai sus, Comisia a evaluat conformitatea cu aceste criterii în ultimii cinci, zece și, respectiv, 12 ani. Având în vedere că declarațiile fiscale și, după caz, declarațiile de avere și interese personale se depun la început de an pentru întregul an precedent, pentru criteriul de integritate financiară, perioada de evaluare a inclus 2014-2025 și 2016-2025. Pentru criteriile de integritate etică, perioada de evaluare a inclus ultimii cinci sau, respectiv, zece ani, calculați în mod regresiv din prima zi anterioară datei notificării.

22. În ultimii 12 ani din perioada de evaluare, subiectul a avut obligația de a depune declarații, atât în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, cât și în conformitate cu Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății pentru persoanele cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere.

23. Comisia a solicitat și a obținut informații din numeroase surse. Nicio sursă nu a informat Comisia despre evoluții ulterioare sau eventuale corectări ale informațiilor furnizate.

24. Printre entitățile de la care s-au solicitat informații despre subiect se numără: Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „ANI"), Serviciul Fiscal de Stat (în continuare „SFS"), Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci (Energbank S.A., Eximbank S.A., Moldinconbank S.A., MAIB S.A., Victoriabank S.A., Banca de Finanțe și Comerț (FincomBank) S.A., OTP Bank S.A., Banca Socială S.A., Banca de Economii S.A.), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare „SPCSB"), și Agenția Servicii Publice (în continuare „ASP"). De asemenea, Comisia a obținut informații de la alte instituții publice și entități private, surse deschise precum rețelele de socializare și articolele jurnalistice de investigație. Au fost primite trei petiții de la persoane fizice. Acestea au fost incluse în dosarul de evaluare. Toate informațiile primite au fost verificate minuțios din punctul de vedere al corectitudinii și al relevanței.

25. La 4 mai 2026, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 17 mai 2026 (în continuare „prima rundă de întrebări"). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.

26. La 8 iulie 2026, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 20 iulie 2026 (în continuare „a doua rundă de întrebări"). Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.

27. La 2 august 2026, subiectul a prezentat documente suplimentare aferente celei de-a doua runde de întrebări. Acestea au fost incluse în dosarul de evaluare.

28. La 7 septembrie 2026, Comisia a notificat subiectul că, pe baza informațiilor colectate și analizate, a constatat unele aspecte care generează dubii cu privire la corespunderea cu criteriul etic și l-a invitat să participe la o audiere publică

la 17 septembrie 2026. De asemenea, subiectul a fost informat că raportul de evaluare poate conține și alte aspecte care au fost considerate în timpul evaluării.

29. În conformitate cu articolul 39 alin. (4) din Regulament, subiectul a solicitat și a primit acces la toate materialele din dosarul de evaluare la 14 septembrie 2026.

30. La data de 13 septembrie 2026, subiectul i-a transmis Comisiei o cerere de desfășurare a audierii în ședință închisă, menționând că majoritatea cauzelor identificate de Comisie au fost examinate de acesta, în calitate de judecător de instrucție, în ședințe închise. Prin decizia din 14 septembrie 2026, Comisia a acceptat cererea și a decis să desfășoare audierea în ședință închisă.

31. La 17 septembrie 2026, Comisia a organizat o audiere. În cadrul audierii, subiectul a reafirmat acuratețea răspunsurilor sale din declarația pentru ultimii cinci ani și din chestionarul de etică și a declarat că nu are corectări sau completări la răspunsurile oferite anterior.

32. După audiere, subiectul a prezentat documente suplimentare. Comisia le-a inclus în dosarul de evaluare și a ținut cont de ele în analiza sa.

V. Analiza

33. În această secțiune sunt analizate faptele relevante și motivele care stau la baza concluziei Comisiei.

34. Pe baza informațiilor colectate, Comisia a analizat și, după caz, a solicitat clarificări suplimentare cu privire la aspectele care, în urma examinării inițiale, au ridicat dubii cu privire la respectarea criteriilor stabilite de lege:

    a. potențiale încălcări de etică în legătură cu conduita judiciară a subiectului;

    b. respectarea regimului juridic al declarării averii şi intereselor personale;

    c. respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

A. Potențiale încălcări de etică în legătură cu conduita judiciară a subiectului

35. De la Inspecția Judiciară au fost recepționate în total 27 de sesizări și petiții referitoare la subiect. Inspecția Judiciară a menționat că sesizările sau petițiile și toate documentele aferente acestora se păstrează timp de trei ani de la finalizarea examinării lor. Adițional, trei petiții au fost depuse la Comisie la 15, 16 și 27 septembrie 2026.

36. Majoritatea petițiilor primite de la Inspecția Judiciară vizau pretinse nereguli procedurale privind respectarea termenelor procedurale, limitarea drepturilor procedurale, stabilirea ședințelor de judecată, precum și dezacordul cu hotărârile instanței.

37. Petițiile depuse la Comisie vizau aspecte legate de competența profesională a subiectului și de gestionarea cauzelor. Prima petiție se referea la aspecte care necesită exclusiv evaluarea profesionalismului subiectului, și anume emiterea mai multor încheieri prin care au fost autorizate măsuri speciale de investigație și dispuse măsuri preventive. Potrivit legii, aceste aspecte nu intră în mandatul Comisiei. A treia petiție a fost, de fapt, o copie a plângerii penale depuse de aceeași persoană la Procuratură. În petiție s-a făcut referire la faptele deja aduse la cunoștința Comisiei. Aceasta nu conținea circumstanțe noi care ar încadra aspectele menționate în sfera criteriilor de integritate etică prevăzute de Legea nr. 252/2023.

38. Cea de-a doua petiție se referea la neemiterea în termen de către subiect a actelor judecătorești și la neefectuarea unor acțiuni procesuale într-o cauză. Plângeri similare fuseseră examinate de Inspecția Judiciară, care a acceptat explicațiile subiectului potrivit cărora întârzierile au fost determinate de volumul mare de muncă, cauze examinate cu prioritate, concediul anual și lipsa ocazională a personalului auxiliar.

39. În lipsa oricăror probe prezentate de petiționar care să indice o încălcare gravă de către subiect a standardelor de etică și întrucât Comisia nu a identificat în mod independent asemenea probe, nu au fost întreprinse verificări suplimentare.

B. Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale

40. Comisia a identificat două cazuri de nedeclarare care ar fi putut constitui potențiale încălcări ale regimului de declarare la ANI.

Primul caz de nedeclarare

41. În prima rundă de întrebări (întrebarea 22), subiectul a indicat că, în perioada 2014 – iunie 2018, familia sa a locuit într-o cameră de cămin a Academiei de Administrare Publică, situată în Chișinău.

42. În cea de-a doua rundă de întrebări (întrebarea 6), subiectul a explicat că a locuit în cămin în calitate de student pe durata studiilor de masterat la Academia de Administrare Publică. După absolvire (2012), acesta a continuat să locuiască acolo în baza unui contract de locațiune, până în iunie 2018.

43. Deși era subiect al declarării în temeiul Legii nr. 1264/2002 și al Legii nr. 133/2016, acesta nu a declarat dreptul de folosință asupra acestei camere de cămin în declarațiile sale anuale pentru perioada 2014–2017.

Al doilea caz de nedeclarare

44. În declarațiile anuale depuse la ANI pentru anii 2022–2024, subiectul a declarat că deținea un drept de abitație asupra unui apartament situat în Cahul. În declarația pentru ultimii cinci ani, subiectul a menționat că acest drept i-a fost acordat pentru perioada 2020–2024.

45. În prima rundă de întrebări (întrebarea 20) și în cea de-a doua rundă de întrebări (întrebarea 3), subiectul a explicat că apartamentul i-a fost pus la dispoziție cu titlu gratuit de către părinții proprietarului, V.D., care locuia în străinătate în perioada respectivă. Potrivit subiectului, familia D. este apropiată de socrul său, iar apartamentul i-a fost pus la dispoziție pentru a avea grijă de acesta și pentru a achita facturile pentru serviciile comunale.

46. Subiectul nu a declarat dreptul de abitație asupra acestui apartament în declarațiile sale anuale pentru anii 2020 și 2021, însă l-a declarat în anii ulteriori. Subiectul a recunoscut această nedeclarare și a calificat-o drept o omisiune.

Constatările Comisiei

47. Comisia constată că doar cel de-al doilea caz de nedeclarare se încadrează în termenul de 5 ani prevăzut la articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023. Comisia îl va examina în contextul criteriului de integritate etică.

48. Potrivit articolului 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016, subiectul avea obligația de a declara orice bun imobil deținut în baza unui drept de folosință sau de abitație.

49. Deși omisiunea subiectului de a declara dreptul de abitație asupra apartamentului ar putea constitui, din punct de vedere formal, o încălcare a regimului de declarare, nu există probe care să indice că acesta a urmărit să ascundă acest fapt și nici alte motive care să genereze dubii cu privire la integritatea sa în legătură cu acest aspect. Această concluzie este susținută și de faptul că subiectul a declarat acest drept în declarațiile sale ulterioare depuse la ANI pentru anii 2022–2024 și a indicat Comisiei întreaga perioadă în care a beneficiat de dreptul de abitație în declarația pentru ultimii cinci ani.

C. Respectarea regimului juridic al conflictelor de interese

50. În 2023, subiectul a traversat frontiera de stat împreună cu familia C. (I. și S.) în cadrul a patru călătorii dus-întors, prima având loc în martie 2023, iar ultima mai târziu în același an. În cadrul uneia dintre aceste călătorii, subiectul a călătorit doar cu soțul avocatului S.C. și cu fiica acestora.

51. În ceea ce privește ultima călătorie, subiectul a menționat în prima rundă de întrebări (întrebarea 33) că intenționau să meargă la Bolgrad pentru a face cumpărături alimentare, însă, din cauza unei pene de curent, nu au traversat frontiera în Ucraina și s-au întors. Aceste deplasări au fost efectuate atât cu vehiculul subiectului (Toyota Corolla, a/f 2006), cât și cu vehiculul familiei C. (Opel Corsa, a/f 2014).

Traversările frontierei		
Vehiculul	**ieșire**	**intrare**
Opel, a/f 2014 (vehiculul familiei C.)	11 martie 2023 (I.C., S.C., subiectul și soția sa)	11 martie 2023 (I.C., S.C., subiectul și soția sa)
Opel, a/f 2014 (vehiculul familiei C.)	17 iunie 2023 (I.C., S.C., subiectul și soția sa)	17 iunie 2023 (I.C., S.C., subiectul și soția sa)
Opel, a/f 2014 (vehiculul familiei C.)	8 iulie 2023 (I.C., A.C., subiect)	8 iulie 2023 (I.C., subiect)
Toyota Corolla, a/f 2006 (vehiculul familiei subiectului)	18 noiembrie 2023 (I.C., S.C., subiectul și soția sa)	18 noiembrie 2023 (I.C., S.C., subiectul și soția sa)

52. Călătoriile efectuate împreună au generat dubii cu privire la existența unor relații personale apropiate între subiect și familia C., în special cu avocatul S.C.

Relația cu familia C.

53. I.C. este fost judecător al Judecătoriei Cahul și a fost coleg cu subiectul până la 20 mai 2022. Potrivit răspunsului subiectului din cea de-a doua rundă de întrebări (întrebarea 7 lit. c)), el se consulta cu I.C. în chestiuni profesionale, întrucât judecătorul C. avea mai multă experiență. În cadrul audierii, subiectul

a menționat că comunicarea cu I.C. nu era diferită, prin natura sa, de cea cu alți judecători și că nu exista o comunicare specială sau privilegiată între ei.

54. La 28 mai 2021, Colegiul disciplinar al CSM a examinat cauza disciplinară privind acțiunile judecătorului I.C., inițiată în baza unei sesizări depuse de Procurorul General, și a decis eliberarea acestuia din funcție. La 20 mai 2022, I.C. a fost eliberat din funcție.

55. Soția acestuia, S.C., este avocat din 17 iunie 2016. Aceasta activează în cadrul unui cabinet al avocatului din Cahul. Ea a participat în calitate de avocat în mai multe cauze în perioada în care subiectul activa în calitate de judecător la Judecătoria Cahul.

56. Potrivit datelor PIGD, începând cu decembrie 2019, când subiectul a fost numit în funcția de judecător la Judecătoria Cahul, și până în 2024, când a fost transferat la Chișinău, subiectul a examinat cel puțin 41 de cauze în care S.C. a participat în calitate de avocat. Subiectul nu a depus declarație de abținere în niciuna dintre cauzele în care a participat S.C.

Explicațiile subiectului

57. În prima rundă de întrebări (întrebarea 33), subiectului i s-a solicitat să ofere detalii cu privire la relația sa cu familia C. Acesta a declarat că familia sa se află în relații de prietenie cu familia C. El l-a cunoscut pe I.C. în decembrie 2019, în perioada în care activau împreună la Judecătoria Cahul. Subiectul a explicat că familiile călătoreau ocazional împreună pentru a face cumpărături. Acesta a adăugat că nu au participat împreună la evenimente de familie. Comisia nu a identificat indicii în acest sens.

58. În cea de-a doua rundă de întrebări (întrebarea 7), subiectului i s-a solicitat să ofere clarificări suplimentare cu privire la relația dintre familiile lor și să precizeze dacă a declarat abținere sau a informat participanții la proces despre această relație atunci când a examinat cauze cu participarea avocatului S.C.

59. Subiectul a răspuns că o cunoaște pe S.C. din 2020, din cadrul ședințelor de judecată. În perioada decembrie 2019 – noiembrie 2023, aceștia au comunicat doar în cadrul ședințelor de judecată. Relația de prietenie dintre familii s-a format după transferul său de la Judecătoria Cahul la Judecătoria Chișinău, în decembrie 2023. Întrucât soția și copiii săi au rămas în Cahul, aceștia au început să comunice mai frecvent cu familia C. În perioada în care au avut loc traversările comune ale frontierei, între aceștia exista doar o relație colegială. Subiectul a susținut că familia sa și familia C. nu au petrecut timpul împreună, nu au mers împreună în vacanțe și nu au participat împreună la evenimente de familie.

60. El a menționat că, atunci când călătoreau împreună, cheltuielile pentru combustibil erau împărțite în mod egal între ei. De asemenea, pentru călătoriile în România era utilizat vehiculul familiei C., deoarece acesta avea numere de înmatriculare românești, ceea ce le permitea să economisească costurile aferente poliței de asigurare internațională de răspundere civilă. În cadrul audierii, subiectul a precizat că familiile lor nu au efectuat împreună alte călătorii în interiorul țării.

61. Subiectul a declarat că nu a declarat abținere de la examinarea cauzelor în care participa avocatul S.C., întrucât nu existau motive pentru aceasta. Potrivit lui, nu existau nici motive pentru informarea părților, deoarece între el și S.C. exista doar o relație profesională. Acesta a menționat că, potrivit practicii de la acea vreme, declarațiile de abținere erau respinse chiar și în situațiile în care una dintre părți sau reprezentantul acesteia se afla într-o relație de cumetrie cu un judecător. Acesta a prezentat copii de pe zece încheieri emise de judecătorii Judecătoriei Cahul (dintre care două au fost emise chiar de subiect) în perioada 2021–2023. Potrivit acestor încheieri, mai multe declarații de abținere depuse de doi judecători, D.B. și A.S., care au indicat existența unei relații de cumetrie cu un executor judecătoresc, au fost respinse.

62. De asemenea, el a menționat o ședință de lucru desfășurată în cadrul Judecătoriei Cahul în 2021, în cadrul căreia s-a atras atenția asupra numărului excesiv de declarații de abținere depuse de judecători și asupra faptului că acest lucru ar fi putut conduce la situația în care nu ar mai fi rămas niciun judecător care să examineze cauzele. În consecință, s-a convenit ca judecătorii să nu se abțină pentru motive nesemnificative, precum relațiile de cumetrie, cu atât mai mult în cazul relațiilor colegiale cu avocați căsătoriți cu judecători colegi.

63. Subiectul a menționat că pentru aceste ședințe de lucru nu au fost întocmite procese-verbale și că nu a putut prezenta documente confirmative. Cu toate acestea, el a prezentat o declarație semnată de E.B., fost judecător al Judecătoriei Cahul, care a confirmat cele declarate de subiect. E.B. a adăugat că, drept urmare, s-a instituit o practică potrivit căreia aproape toate declarațiile de abținere întemeiate pe relații de cumetrie, colegialitate sau prietenie erau respinse. Totuși, acesta a precizat că declarațiile de abținere întemeiate pe relația naș-fin erau admise.

Explicațiile avocatului S.C.

64. După cea de-a doua rundă de întrebări adresate subiectului, Comisia i-a solicitat avocatului S.C. informații cu privire la natura relației sale cu subiectul și la traversările comune ale frontierei în 2023. În răspunsul său, aceasta a

confirmat cele relatate de subiect, inclusiv caracterul profesional al relației lor (începând cu 2020), relația sa personală cu soția acestuia (după transferul subiectului), precum și faptul că traversările comune ale frontierei au avut drept scop efectuarea cumpărăturilor.

Examinarea de către subiect a 41 de cauze cu participarea avocatului S.C.

65. Potrivit datelor din PIGD și informațiilor furnizate de Judecătoria Cahul, în perioada 2019–2023, subiectul a examinat 41 de cauze cu participarea avocatului S.C. În 14 cauze, subiectul a acționat în calitate de judecător de instrucție, exercitând controlul judiciar la etapa urmăririi penale.

66. Potrivit informațiilor furnizate de Judecătoria Chișinău, subiectul nu a examinat nicio cauză cu participarea avocatului S.C. în perioada activității sale în cadrul acestei instanțe.

67. Din cele 41 de cauze examinate, în 15 cauze subiectul a pronunțat soluții în favoarea clienților avocatului. În 26 de cauze, acesta a pronunțat soluții prin respingerea pretențiilor avocatului, declinarea competenței în favoarea instanței de drept comun sau, după caz, prin respingerea demersurilor procurorului.

68. În 5 dintre cele 41 de cauze, subiectul a emis încheieri în perioada în care a traversat frontiera împreună cu membrii familiei C., inclusiv cu S.C. În toate cele 5 cauze, subiectul a respins plângerile sau cererile clienților reprezentați de avocatul S.C.

69. În majoritatea cauzelor, S.C. a participat în calitate de avocat desemnată de oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat. Astfel, aceasta a acordat asistență juridică garantată de stat.

Respectarea principiilor de drept

70. După cum s-a menționat în rapoartele anterioare, judecătorii au obligația de a-și îndeplini atribuțiile funcționale în mod imparțial și obiectiv. Articolul 52 alin. (1) din Codul de procedură civilă, articolul 33 alin. (2) subalin. 6), articolul 34 alin. (1) din Codul de procedură penală, articolul 202 alin. (1) din Codul administrativ, precum și articolul 4 alineatele (4) și (5) din Codul de etică obligă judecătorul să declare abținere de la examinarea cauzei dacă există circumstanțe care îi pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea.

71. Conform jurisprudenței stabilite a CtEDO, existența imparțialității trebuie determinată pe baza unui demers subiectiv (convingerea personală și conduita unui anumit judecător) și a unui demers obiectiv (imparțialitatea din perspectiva unui observator extern). În ceea ce privește demersul subiectiv,

principiul este că o „instanță" trebuie prezumată ca fiind lipsită de prejudecăți sau părtinire personală până la proba contrară. În ceea ce privește demersul obiectiv, trebuie să se stabilească dacă, în afară de conduita judecătorului, există fapte verificabile care pot ridica dubii cu privire la imparțialitatea acestuia. În acest context, chiar și aparențele pot avea o anumită importanță sau, cu alte cuvinte, „justiția nu trebuie doar înfăptuită, ci trebuie să se și vadă că este înfăptuită". Miza o reprezintă încrederea pe care instanțele trebuie să o inspire publicului într-o societate democratică (*Morice c. Franței* [MC], nr. 29369/10, 23 aprilie 2015, §§ 74, 76, 78).

72. Principiile de la Bangalore și Comentariul la acestea impun judecătorilor să evite atât părtinirea efectivă, cât și situațiile care pot crea în mod rezonabil aparența de părtinire, inclusiv prin existența unor relații personale apropiate sau a unor relații sociale recurente cu avocații ori cu alte persoane implicate în procedurile aflate în fața lor; criteriul relevant este dacă un observator neutru, pe deplin informat, ar putea avea în mod rezonabil îndoieli cu privire la imparțialitatea judecătorului sau la buna administrare a justiției (Principiile de la Bangalore, pct. 2.5 și 4.3; Comentariul, pct. 90 lit. b) și 120).

Constatările Comisiei

73. Călătoria în străinătate în același vehicul cu un avocat implicat în cauze examinate de subiect poate, în mod inevitabil, genera îngrijorări în contextul eticii judiciare. O astfel de călătorie presupune cel puțin anumite aranjamente logistice, inclusiv convenirea asupra locului și orei plecării și eventuala repartizare a cheltuielilor pentru combustibil.

74. Circumstanțele relevante ale cauzei diminuează, totuși, orice concluzie privind existența unei relații necorespunzătoare. Cele trei traversări ale frontierei au reprezentat călătorii de familie, și nu deplasări private doar ale judecătorului și avocatul, astfel cum a fost cazul în *Ciobanu* (Raport din 14 mai 2024, § 128). Judecătorul a călătorit în principal în compania fostului său coleg de serviciu, care era căsătorit cu un avocat. În timpul deplasărilor pentru procurarea unor bunuri într-un oraș apropiat din România, practică obișnuită pentru localitățile de frontieră din Republica Moldova, judecătorul stătea în partea din față a vehiculului și discuta cu fostul său coleg, în timp ce avocatul stătea în spate împreună cu soția judecătorului.

75. După cum s-a menționat mai sus (§ 59), subiectul a explicat că relația de prietenie dintre cele două familii s-a dezvoltat după transferul său la Judecătoria Chișinău, în decembrie 2023. Această relație a continuat până în prezent, deși contactele par să fi rămas limitate, constând în conversații telefonice ocazionale între soția sa și S.C.

76. În majoritatea cauzelor relevante, S.C. nu a acționat în calitate de avocat angajat în mod privat, a cărei remunerare depindea de un anumit client sau de rezultatul cauzei, ci în calitate de avocat desemnat de stat pentru acordarea asistenței juridice gratuite. În acest context, apropierea socială ocazională rezultată din relațiile dintre soți nu poate fi echivalată în mod rezonabil, în lipsa unor probe suplimentare, cu un interes financiar, personal sau profesional susceptibil să influențeze hotărârile judecătorești.

77. Totuși, în ceea ce privește cele cinci cauze examinate după prima traversare comună a frontierei și în interesul transparenței, ar fi fost preferabil ca aceste circumstanțe să fie aduse la cunoștința părților, oferindu-le posibilitatea de a invoca eventualele îndoieli. Prin urmare, lipsa unei asemenea informări poate fi supusă criticii din perspectiva prudenței judiciare. Totuși, această omisiune este distinctă de existența unei părtiniri efective, a favoritismului sau a disimulării unei relații necorespunzătoare. Existența a trei traversări ale frontierei efectuate împreună cu familiile, chiar și coroborată cu omisiunea de a le aduce la cunoștința părților, nu poate, prin ea însăși, justifica cele mai severe consecințe profesionale.

78. În aceste circumstanțe, Comisia concluzionează că traversările comune ale frontierei de către subiect și avocatul S.C., urmate de examinarea de către subiect a cauzelor în care a participat avocatul, nu conduc la existența unui conflict de interese care să afecteze exercitarea funcției sale de judecător și care să justifice aplicarea consecințelor prevăzute de Legea nr. 252/2023.

VI. Concluzia

79. Pe baza informațiilor obținute și a explicațiilor subiectului, Comisia propune ca subiectul să promoveze evaluarea externă efectuată în conformitate cu criteriile stabilite la articolul 11 din Legea nr. 252/2023.

VII. Acțiuni ulterioare și publicarea

80. Potrivit articolului 40 punctul (4) din Regulament, prezentul raport va fi expediat subiectului și Consiliului Superior al Magistraturii prin poștă electronică, iar în aceeași zi Comisia va publica pe pagina sa web oficială informația despre rezultatul evaluării.

81. În termen de cel mult trei zile de la aprobare, raportul semnat electronic va fi imprimat și va fi prezentat Consiliului Superior al Magistraturii, împreună cu un exemplar în format electronic al dosarului de evaluare cu toate materialele de evaluare colectate de Comisie.

82. Raportul va fi publicat pe pagina-web oficială a Comisiei, cu măsurile de precauție corespunzătoare pentru protecția vieții private a subiectului și a altor persoane, în termen de trei zile de la expirarea perioadei de contestație împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau după ce Curtea Supremă de Justiție emite decizia prin care respinge contestația sau constată promovarea sau nepromovarea evaluării.

83. Raportul de evaluare a fost aprobat prin votul unanim al membrilor Completului la 24 septembrie 2026 și semnat în conformitate cu articolul 33 punctul (2) și articolul 40 punctul (5) din Regulament.

84. Raportul de evaluare a fost elaborat în limba engleză și în limba română.

Willem Brouwer

Președintele Completului G